

3.3 ΠΑΝΙΔΑ

Η πανίδα της Κρήτης δεν είναι μελετημένη σε ανάλογο βαθμό με τη χλωρίδα της. Παρόλα αυτά, τα πανιδικά δεδομένα σε πολλές περιοχές ταυτίζονται με τα αποτελέσματα ψηλής βιοποικιλότητας της χλωρίδας, ειδικά στις περιπτώσεις ενδημισμού των εντόμων, σαλιγκαριών και άλλων μικρών ασπονδύλων στους ορεινούς βιοτόπους και σε άλλα "Hot Spots" ενδημισμού (βραχονησίδες, υποαλπικοί βιότοποι, κλπ.).

Τα πρότυπα των υψηλών τιμών χλωριδικής ποικιλότητας στις ορεινές περιοχές της Δίκτης, στη Θρυπή και τα

Ζευγάρι αγκαθοποντικών (*Acomys minous*)

Νανόμπουφος
(*Asio otus*)
(αριστερά)

Σπιτόφιδο (*Elaphe situla*)

δορυφορικά νησάκια των Διονυσάδων, της Χρυσής και του Κουφονησιού για παράδειγμα, επαναλαμβάνονται και στην περίπτωση της ασπόνδυλης πανίδας.

Σημαντικό στοιχείο όμως της κρητικής πανίδας, ανεξάρτητα του ενδημισμού, είναι το φώλιασμα αρκετών σπάνιων ή κινδυνευόντων (σε πανευρωπαϊκή ή και παγκόσμια κλίμακα) ειδών πουλιών και ερπετών, όπως ο Γυπαετός και η θαλάσσια χελώνα Καρέττα. Στο χαρακτηρισμό των προστατευόμενων περιοχών διαδραμάτισαν σημαντικό ρόλο τα είδη πουλιών που αναφέρονται στο σχετικό παράρτημα της Οδηγίας.

Παρακάτω παρουσιάζεται ένας πίνακας των σημαντικών ειδών ορνιθοπανίδας που χρησίμευσαν σαν κριτήρια για τον χαρακτηρισμό των περιοχών (οι αριθμοί δηλώνουν ενεργά ζευγάρια).

Είδος Species	Σύνολο επικράτειας Greece total	Κρήτη Crete
Γυπαετός (<i>Gypaetus barbatus</i>) Bearded Vulture	4	4
Όρνιο (<i>Gyps fulvus</i>) Griffon Vulture	300	100 - 140
Χρυσαιτός (<i>Aquila chrysaetos</i>) Golden Eagle	140 - 180	16 - 22
Σπιζαιτός (<i>Hieraetus fasciatus</i>) Bonelli's Eagle	85 - 105	14 - 18
Χρυσογέρακο (<i>Falco Biarmicus</i>) Lanner	20 - 40	6 - 8
Αετογερακίνα (<i>Buteo rufinus</i>) Long-legged Buzzard	150 - 250	3 - 5
Πετρίτης (<i>Falco peregrinus</i>) Peregrine	200 - 300	70 - 90
Μαυροπετρίτης (<i>Falco eleonora</i>) Eleonora's Falcon	4450	1500

Σπιζαιτός (*Hieraetus fasciatus*)

Στην ανατολική Κρήτη έχουν καταγραφεί περισσότερα από 250 είδη πουλιών. Μεταξύ των σημαντικότερων περιοχών για την орνιθοπανίδα συγκαταλέγονται τα όρη της Δίκτης, της Θρυπτής και του Ορνού, οι νησίδες Διονυσάδες και τα ανατολικά παράλια με τους υγροτόπους τους. Ειδικότερα στις Διονυσάδες έχουν καταγραφεί 157 είδη, με πιο σημαντικά το μαυροπετρίτη (*Falco eleonora*), τον αρτέμη (*Calonectris diomede*), το μύχο (*Puffinus yelkouan*) και τον αιγαιόγλαρο (*Larus auduini*). Είναι χαρακτηριστικό πως γυπαετό (*Gypaetus barbatus*), γύπες (*Gyps fulvus*), χρυσαετό (*Aquila chrysaetos*), χρυσογέρακο (*Falco biarmicus*) και άλλα αρπακτικά, μπορεί κανείς να παρατηρήσει, όχι μόνο στις ορεινές ζώνες φωλιάσματος της Δίκτης και της Θρυπτής, αλλά και στις πεδινές φρυγανικές εκτάσεις γύρω από τη Σητεία ή το Βάι !

Μεταξύ των θηλαστικών, ξεχωριστή θέση κατέχουν ο κρητικός αγκαθοποντικός (*Acomys minous*), σ' ολόκληρη την ανατολική Κρήτη και ο κρητικός αγριόγατος (*Felis silvestris*

Κρητικός αγριόγατος (*Felis silvestris creticus*)

creticus, στη Δίκητη), ενώ δεν λείπει κανένα από τα υπόλοιπα θηλαστικά της Κρήτης, με εξαίρεση ίσως τον αίγαγρο (*Capra aegagrus cretica*). Τα τελευταία άτομα του είδους αυτού, εξοντώθηκαν στη Δίκητη στις αρχές του 20^{ου} αιώνα. Μικρός πληθυσμός κρητικών αιγάγρων συντηρείται σήμερα με ανθρώπινη επέμβαση στο νησάκι των Αγίων Πάντων.

Σημαντική είναι η παρουσία δελφινιών (*Stenella coeruleoalba* και *Tursiops truncatus*) ανάμεσα στο ακρωτήριο Σίδερο, τις Διονυσάδες και την Ελάσα, καθώς και ατόμων μεσογειακής φώκιας (*Monachus monachus*).

Ανάμεσα στα ερπετά σημαντική είναι η παρουσία στις ακτές, της χελώνας *Caretta caretta*. Η ανατολική Κρήτη διαθέτει αρκετούς αμμώδεις βιοτόπους με ίχνη φωλιάσματος θαλάσσιας χελώνας σύμφωνα με τα στοιχεία του : "Determination of nesting habitats of *Caretta caretta* in Greece" (Final EEC report - DG XI-1991). Οκτώ άλλα είδη ερπετών σχηματίζουν σχετικά αραιούς πληθυσμούς. Τα πιο κοινά είναι το λιακόνι (*Chalcides ocellatus*), η πράσινη σαύρα (*Lacerta trilineata*), το αγιόφιδο (*Telescopus fallax*) και η δενδρογαλιά (*Coluber gemonensis*). Αινιγματική παραμένει η παρουσία του χαμαιλέοντα (*Chamaeleo chamaeleon*) στην ανατολική Κρήτη, αν και αναφέρεται στη βιβλιογραφία από το Βάι πριν 35 χρόνια.

Σαμιαμίθι (*Tarentola mauritanica*)

